

До Касаційного адміністративного суду
у складі Верховного Суду
вул. Князів Острозьких, 8, корп. 5, м. Київ,
01029

Справа № 160/274/23

Скаржник:

Громадська організація
«ПЛАТФОРМА ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ»
Код ЄДРПОУ: 39689459
Місцезнаходження: 49000, м. Дніпро, вул.
Ульянова, буд. 24, оф. 9;
Адреса для листування: 49000, м. Дніпро, пр.
Дмитра Яворницького, буд. 62, а/с 7
Телефон: +38 056-717-07-04
E-mail: gromkontrol.ua@gmail.com

Позивач:

Західна окружна прокуратура міста Дніпра
Код ЄДРПОУ: 02909938
вул. Робоча, 24-А, м. Дніпро, 49006
Телефон: (056) 767-98-13
E-mail: zakh-dn@prk.dp.ua

Відповідач:

Дніпровська міська рада
Код ЄДРПОУ: 26510514
просп. Дмитра Яворницького, 75, м. Дніпро,
49000
Телефон: +38- (056) - 732 - 12 – 12
E-mail: office@dniprorada.gov.ua

КАСАЦІЙНА СКАРГА

*на Постанову Третього апеляційного адміністративного суду від 28 червня 2023 року
у справі № 160/274/23*

Скаржник не погоджується із оскаржуваною Постановою та вважає її такою, що прийнята з істотним порушенням норм матеріального і процесуального права та підлягає скасуванню із направленням справи на новий розгляд до суду апеляційної інстанції. Таку позицію скаржник обґрунтовує наступним:

1. Щодо перегляду не того судового рішення, яке було оскаржено апелянтом

Ухвалою Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 27 березня 2023 року було вирішено:

«У задоволенні клопотання Громадської організації «Платформа громадський контроль» про залучення до участі у справі у якості третьої особи, яка не заявляє самостійні вимоги на предмет спору на стороні позивача по справі за позовом Керівника Західної окружної прокуратури міста Дніпра Дніпропетровської області в інтересах держави в особі Управління з питань охорони культурної спадщини Дніпровської міської ради до Дніпровської міської ради про визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання вчинити певні дії - відмовити.»

Ухвалою Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10 квітня 2023 року було вирішено:

«проведення в адміністративній справі за позовом Керівника Західної окружної прокуратури міста Дніпра Дніпропетровської області в інтересах держави в особі Управління з питань охорони культурної спадщини Дніпровської міської ради до Дніпровської міської ради про визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання вчинити певні дії – закрити.»

Так, 28 квітня 2023 року скаржником було подано апеляційну скаргу (копія додається) в якій скаржник просив:

- Скасувати ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду **від 27 березня 2023 року** по справі № 160/274/23 про відмову у задоволенні клопотання Громадської організації «Платформа громадський контроль» про залучення до участі у справі у якості третьої особи, яка не заявляє самостійні вимоги на предмет спору на стороні позивача та постановити нову ухвалу, якою клопотання Громадської організації - задовольнити;
- Скасувати ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду **від 10 квітня 2023 року** про закриття провадження по справі № 160/274/23. Справу направити до Дніпропетровського окружного адміністративного суду для продовження розгляду.

Така позиція скаржника щодо вимог апеляційної скарги була обґрунтована тим, що ухвала про закриття провадження є такою, що підлягає апеляційному перегляду. Натомість, ухвала суду про відмову у задоволенні клопотання про залучення третьої особи не є такою, що підлягає оскарженню окремо від рішення суду. Отже оскарження ухвали від 27 березня 2023 року про відмову у залучення третьої особи було включено до апеляційної скарги на ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10 квітня 2023 року про закриття провадження по справі № 160/274/23.

Ухвалою Третього апеляційного адміністративного суду від 17 травня 2023 року було вирішено: *Відкрити апеляційне провадження за апеляційною скаргою Громадської організації "Платформа Громадський Контроль" на ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10.04.2023 р. в адміністративній справі №160/274/23.*

В свою чергу, оскаржуваною Постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 28 червня 2023 року було вирішено:

«Апеляційну скаргу Громадської організації «Платформа громадський контроль»- залишити без задоволення.

Ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 24 квітня 2023 року по адміністративній справі №160/274/23 - залишити без змін.»

При цьому зі змісту вступної, описової, мотивувальної частини оскаржуваної Постанови вбачається, що суд фактично переглянув саме ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду від **24 квітня 2023 року** по адміністративній справі №160/274/23.

Згідно до відомостей Єдиного державного реєстру судових рішень **24 квітня 2023 року** Дніпропетровським окружним адміністративним судом було прийнято ухвало якою було вирішено у задоволенні заяви Керівника Західної окружної прокуратури міста Дніпра Дніпропетровської області про виправлення описки в ухвалі про закриття провадження у справі за позовом Керівника Західної окружної прокуратури міста Дніпра Дніпропетровської області в інтересах держави в особі Управління з питань охорони культурної спадщини Дніпровської міської ради до Дніпровської міської ради про визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання вчинити певні дії - відмовити.

Отже, Третім апеляційним судом по суті було переглянуто не ті ухвали, які було оскаржено і не ту ухвалу щодо якої було відкрито апеляційне провадження.

Відповідно до п. 6 ч. 3 ст. 2 КАС України однією з основних засад (принципів) адміністративного судочинства є забезпечення права на апеляційний перегляд справи. В свою чергу частиною 1 ст. 13 КАС України визначено, що Учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках - на касаційне оскарження судового рішення.

Також Варто зазначити, що згідно до ч. 1 ст. 308 КАС України Суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

До того ж варто зазначити, що в будь-якому випадку КАС України не надає суду права змінити зміст постановленого ним судового рішення в порядку виправлення описки.

Згідно з усталеною судовою практикою описка – це зроблена судом механічна (мимовільна, випадкова) граматична помилка в рішенні, яка допущена під час його письмово-вербального викладу (помилка у правописі, у розділових знаках тощо). Однак виправленню підлягають лише ті описки, які мають істотний характер. До таких, зокрема, належить написання прізвищ та імен, адрес, зазначення дат і строків. Вирішуючи питання про виправлення описок чи арифметичних помилок, допущених у судовому рішенні, суд не може змінювати змісту судового рішення, він лише усуває такі неточності, які впливають на можливість реалізації судового рішення чи його правосудність (постанова пленуму Верховного Суду України від 18 грудня 2009 року № 14 «Про судові рішення у цивільній справі», постанова пленуму Вищого господарського суду України від 23 березня 2012 року № 6 «Про судові рішення», постанова Великої Палати Верховного Суду від 4 вересня 2019 року у справі № 9901/87/19).

Слід зазначити, що інститут виправлення опісок та арифметичних помилок у судовому рішенні має вкрай важливе значення у будь-якому виді судочинства та покликаний на усунення неточностей судового рішення, які впливають на можливість його реалізації. Водночас процесуальний закон не надає суду права змінити суть постановленого рішення шляхом виправлення опіски. Зміна у такий спосіб суті рішення Верховного Суду, яке набрало законної сили, суперечить принципу правової визначеності. Виходячи із прецедентної практики Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд), принцип правової визначеності передбачає дотримання принципу *res judicata*, тобто принципу остаточності рішення.

В даному випадку, у всіх частинах оскаржуваного судового рішення зазначено, що була переглянута не та ухвала яка оскаржувалася апелянтом, а саме ухвала від **24 квітня 2023 року, до того ж така ухвала від цієї дати дійсно існує та наявна в ЄДРСР.**

Отже, в порушення п. 6 ч. 3 ст. 2, ч. 1 ст. 13, ч. 1 ст. 308 КАС України суд апеляційної інстанції не переглянув ухвалу яка оскаржувалася апелянтом – ухвалу ДОАС від 10 квітня 2023 року, а переглянув ухвалу від 24 квітня 2023 року, яка ніким не оскаржувалася. Зазначене є істотним порушенням норм процесуального права, а відповідний висновок Верховного Суду у подібних правовідносинах (тобто з питання наслідків перегляду не того судового рішення, яке оскаржувалося за таких обставин) відсутній. У зв'язку з цим наявна підстава для касаційного оскарження визначена у п. 3 ч. 4 ст. 328 КАС України - відсутній висновок Верховного Суду щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах.

2. Щодо помилкового висновку суду апеляційної інстанції про відсутність підстав для залучення в якості третьої особи Громадської організації «Платформа Громадський контроль»

Перш за все, варто зазначити, що відхиляючі доводи апеляційної скарги, апеляційний суд не врахував клопотання Громадської організації «Платформа Громадський контроль» про необхідність залучення її до участі у справі в якості третьої особи.

Так, згідно до ч. 2 ст. 49 КАС України Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, можуть вступити у справу на стороні позивача або відповідача до закінчення підготовчого засідання або до початку першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження, у разі коли рішення у справі може вплинути на їхні права, свободи, інтереси або обов'язки. Вони можуть бути залучені до участі у справі також за клопотанням учасників справи. Якщо адміністративний суд при вирішенні питання про відкриття провадження у справі або при підготовці справи до судового розгляду встановить, що судові рішення може вплинути на права та обов'язки осіб, які не є стороною у справі, суд залучає таких осіб до участі в справі як третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. Вступ третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, не має наслідком розгляд адміністративної справи спочатку.

При цьому, наявність чи відсутність впливу рішення суду на права, свободи, інтереси або обов'язки скаржника необхідно аналізувати виходячи з обставин справи та положень чинного законодавства.

У зв'язку з цим, скаржник звертає увагу на висновки викладені у Постанові Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 05 липня 2023 року у справі № 380/15396/22 зазначається наступне:

«76. Згідно із статтею 5 Рамкової конвенції Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства Сторони зобов'язуються, зокрема: визнавати громадський інтерес до культурної спадщини відповідно до її значення для суспільства; підвищувати цінність культурної спадщини через її виявлення, вивчення, тлумачення, захист, збереження та представлення; сприяти захистові культурної спадщини як важливого фактору для спільних цілей сталого розвитку, культурного різноманіття й сучасної творчості; визнавати цінність культурної спадщини, яка знаходиться на територіях під їхньою юрисдикцією, незалежно від її походження; розробляти інтегровані стратегії для сприяння виконанню положень цієї Конвенції (пункти a), b), e), f), g) цієї статті Конвенції).

77. Аналогічні зобов'язання передбачені статтею 4 Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради № 6673-XI (6673-11) від 4 жовтня 1988 року), відповідно до якої кожна держава - сторона цієї Конвенції визнає, що зобов'язання забезпечувати виявлення, охорону, збереження, популяризацію й передачу майбутнім поколінням культурної і природної спадщини, що зазначена у статтях 1 і 2, яка перебуває на її території, покладається насамперед на неї. З цією метою вона прагне діяти як власними зусиллями, максимально використовуючи наявні ресурси, так і, за необхідності, використовувати міжнародну допомогу і співробітництво, якими вона може користуватися, зокрема, у фінансовому, художньому, науковому й технічному відношеннях.

78. Отже, згідно з вищенаведеними приписами правових норм національного законодавства і положень актів міжнародного права, ратифікованих Україною, культурна спадщина перебуває під охороною закону, а держава забезпечує збереження об'єктів, що становлять культурну цінність, до яких Закон України «Про охорону культурної спадщини» відносить й території, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність, зокрема, історичні ареали населених місць.

79. Збереження об'єктів культурної спадщини, їх охорона, яка полягає, у тому числі, у запобіганні їхньому руйнуванню або заподіянню шкоди, зокрема, у результаті здійснення несанкціонованої господарської (будівельної) діяльності, забезпеченні захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь, є одним із пріоритетних та головних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

80. При цьому Україною взято міжнародне зобов'язання визнавати громадський (суспільний) інтерес до культурної спадщини відповідно до її значення для суспільства, сприяти захистові культурної спадщини як важливого фактору для спільних цілей сталого розвитку, культурного різноманіття й сучасної творчості, визнавати цінність культурної спадщини, яка знаходиться на її території як в цілому, так і у певних населених пунктах - історичних населених містах України.

81. З метою захисту традиційного характеру середовища населених місць України та на виконання статті 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини» постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року № 878 затверджено Список історичних населених міст України (міста і селища міського типу), до якого внесено і місто Львів.

82. Частиною першою статті 13 Закону України «Про охорону культурної спадщини» встановлено, що об'єкти культурної спадщини незалежно від форм власності відповідно до їхньої археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності підлягають реєстрації шляхом занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категоріями національного та місцевого значення пам'ятки. Порядок визначення категорій пам'яток встановлюється Кабінетом Міністрів України.

83. Згідно з частиною першою статті 14 Закону України «Про охорону культурної спадщини», занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру та внесення змін до нього (вилучення з Реєстру, зміна категорії пам'ятки) провадяться відповідно до категорії пам'ятки, зокрема, пам'ятки місцевого значення - рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини за поданням відповідних органів охорони культурної спадщини або за поданням Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, інших громадських організацій, до статутних завдань яких належать питання охорони культурної спадщини, протягом одного місяця з дня одержання подання.

84. Пунктом 1 наказу Міністерства культури та інформаційної політики України «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» від 18 січня 2021 року № 14 (далі - наказ № 14), передбачено занести до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення об'єкти культурної спадщини, які взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Законом України «Про охорону культурної спадщини» у Львівській області згідно з переліком, відповідно до додатку».

85. Оскільки у цій справі судами встановлено, що будівля за адресою: м. Львів, вул. Бортнянського, 55 є пам'яткою архітектури місцевого значення, яка занесена до Державного реєстру нерухомих пам'яток України згідно із наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 18 січня 2021 року № 14, під охоронним № 4091-Лв, то звернення прокурором з цим позовом до суду слугує меті захисту важливого державного та суспільного інтересу, зокрема у сфері охорони культурної спадщини та збереження пам'ятки архітектури місцевого значення.»

Аналогічна позиція висловлена і у Постанові КАС ВС від 01 лютого 2023 року у справі № 260/2284/21.

Така позиція Верховного Суду на переконання скаргника свідчить про важливість захисту суспільного інтересу у сфері охорони культурної спадщини.

У нашій справі мова так само йшла про захист того самого важливого інтересу щодо захисту культурної спадщини, оскільки в оскаржуваній Постанові було встановлено, що Керівник Західної окружної прокуратури міста Дніпра Дніпропетровської області в інтересах держави в особі Управління з питань охорони культурної спадщини Дніпровської міської ради звернувся до суду з позовом до відповідача Дніпровської міської ради, в якому просив зобов'язати Дніпровську міську раду протягом одного місяця з дати набрання рішенням суду законної сили укласти з Управлінням з питань охорони культурної спадщини Дніпровської міської ради охоронний договір на об'єкт культурної спадщини - пам'ятку архітектури місцевого значення з охоронним №122 - «Палац профілактики» за адресою: м. Дніпро, вул. Щербаня (Сергія Нігояна просп., (Калініна просп., 53) назва за обліком -вул. Профілактична, 1), 1, на умовах і в порядку, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2001 №1768; привести об'єкт до належного стану шляхом здійснення консерваційних та реставраційних робіт.

До того ж, у Постанові Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 05 жовтня 2022 року зазначається, що:

«...з урахуванням наведених норм Рамкової Конвенція Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства, право громадян на захист від порушення конституційного права на культурну спадщину належить кожному та може реалізовуватися як особисто, так і шляхом участі громадян у відповідних громадських організаціях.»

За таких обставин та враховуючи наявні в матеріалах докази вбачається, що Громадська організація «Платформа Громадський контроль» опікувалася відповідним питанням, направляла з цього приводу запити, звернення, заяви (більше п'яти) та сприяння охорони культурної спадщини входить до цілей її існування (п. 1.7., 2.1., 2.3. Статуту громадської організації).»

Отже, громадська організація мала бути залучена в якості третьої особи, а не залучення її є істотним порушенням норм процесуального права.

Варто також зазначити, що хоча вказані позиції Верховного Суду в принципі є застосовними до обставин цієї справи, відсутній висновок Верховного Суду щодо питання того чи є обов'язковим залучення в якості третьої особи громадської організації у справі про захист об'єктів культурної спадщини за умови що громадська організація:

- Сама подала клопотання про залучення її в якості третьої особи;
- Має питання пов'язані з культурною спадщиною в своїх статутних цілях, завданнях, меті тощо;
- Цікавилася питанням щодо конкретного об'єкту культурної спадщини: подавала відповідні листи звернення, заяви, клопотання тощо.

В порушення ч. 2 ст. 49 КАС України, пункту d) ст. 1, пункту а) ст. 5, пункту е) ст. 11 Рамкової Конвенції Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства, ст. 11 Закону України «Про охорону культурної спадщини» суд апеляційної інстанції дійшов до висновку про відсутність підстав для залучення скаржника як третьої особи у цій справі. Зазначене є істотним порушенням норм процесуального права, а відповідний висновок Верховного Суду у подібних правовідносинах саме в контексті залучення третьої особи відсутній. Отже, наявна підстава для касаційного оскарження визначена у п. 3 ч. 4 ст. 328 КАС України - відсутній висновок Верховного Суду щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах.

3. Щодо помилкового висновку апеляційного суду про обґрунтованість підстав для закриття провадження у справі

Так, апеляційним судом в оскаржуваній постанові зазначено, що:

«У справі, що переглядається в апеляційному порядку, позивачем керівником Західної окружної прокуратури міста Дніпра Дніпропетровської області в інтересах держави в особі Управління з питань охорони культурної спадщини Дніпровської міської ради оскаржується протиправна

бездіяльність органу місцевого самоврядування та необхідність вчинити певні дії щодо охорони об'єкту культурної спадщини- пам'ятки архітектури місцевого значення з охоронним №122 - «Палац профілактики».

Із матеріалів справи вбачається, що після відкриття провадження у справі відповідачем з КП "Міські активи" ДМР укладено охоронний договір №13/5-1 від 05.01.2023 року, який унормовує спірні питання щодо режиму використання, відновлення та охорони об'єкта культурної спадщини, який є предметом спору згідно позову, після чого сторони скористалися правом звернення до суду із заявами про закриття провадження у справі на підставі п. 8 ч.1 ст.238 КАС України, що відповідає приписам КАС України.»

Такий висновок апеляційного адміністративного суду положенням законодавства не відповідає.

Так, у Постанові Великої Палати Верховного Суду від 26 червня 2018 року у справі №800/369/17, зазначено:

«У розумінні пункту 8 частини першої статті 238 КАС у разі встановлення під час розгляду справи виправлення відповідачем оскаржуваних позивачем порушень, суд має вирішити питання можливості закриття провадження у справі. При цьому, вирішуючи зазначене питання, суд має з'ясувати, чи не призведе закриття провадження у справі до того, що законні права та інтереси позивача не будуть відновлені навіть після виправлення відповідачем оскаржуваних порушень.

Тобто, для застосування такої підстави для закриття провадження у справі необхідна сукупність певних фактів. Зокрема, оскаржувані порушення мають бути виправлені самостійно суб'єктом владних повноважень, а також мають бути відсутні підстави вважати, що повне відновлення законних прав та інтересів позивача неможливе без визнання таких дій чи бездіяльності протиправними.»

Колегія суддів вважає, що висновки суду апеляційної інстанції є необґрунтованими, оскільки аналіз наведеної норми дає підстави для висновку, що застосування пункту 8 частини першої статті 238 Кодексу адміністративного судочинства України можливе, якщо встановлено факт виправлення суб'єктом владних повноважень порушень, які оскаржуються позивачем в судовому порядку. При цьому, відповідне усунення порушень має бути здійснено суб'єктом владних повноважень до прийняття рішення у справі самостійно та в обсязі, який дає підстави для висновку про повне відновлення порушених прав позивача, з яким останній погоджується.»

Отже, Великою Палатою Верховного Суду сформовано висновок щодо неможливості закриття провадження на підставі ч. 8 ст. 238 КАС України в умовах коли частина вимог була визнана по суті добровільно задоволена відповідачем, але при цьому ще залишаються актуальними вимоги про визнання протиправною бездіяльністю.

Аналогічні за змістом висновки щодо наслідків добровільного задоволення позовних вимог зобов'язального характеру в умовах, коли також наявні вимоги про визнання протиправною бездіяльністю викладено в наступних судових рішеннях:

- Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 13 грудня 2019 року у справі № 806/1762/16;
- Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 09 листопада 2020 року справа №640/5681/19;
- Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 26 лютого 2021 року у справі №460/1684/19

При цьому, хоча у справі 800/369/17 та інших справах мова йшла про надання доступу до публічної інформації правовідносини все ж можна вважати подібними, оскільки суть проблеми полягає саме у тому чи можливо закрити провадження у щодо визнання протиправною бездіяльності в умовах коли після подання позову відповідні дії вже були вчинені.

Охоронний договір від 05.01.23 р. передбачає обов'язок здійснення консерваційних та реставраційних робіт. Таким чином цим договором унормовані позовні вимоги лише у тій частині, де позивач просив зобов'язати відповідача укласти охоронний договір та зобов'язати здійснити відповідача консерваційні та реставраційні роботи.

Проте, відповідно до ухвали про відкриття провадження позовні вимоги прокуратури передбачали також:

- визнання протиправною бездіяльності Дніпровської міської ради яка полягає у неукладенні з позивачем охоронного договору на об'єкт культурної спадщини;
- визнання протиправною бездіяльності відповідача, яка полягає у неприведенні до належного стану об'єкта культурної спадщини шляхом здійснення консерваційних робіт;
- визнання протиправною бездіяльності відповідача, яка полягає у неприведенні до належного стану об'єкта культурної спадщини шляхом здійснення реставраційних робіт.

Позивачем по даній справі є орган прокуратури, який представляє інтереси держави. У преамбулі Закону України “Про охорону культурної спадщини” зазначено, що охорона об'єктів культурної спадщини є одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Фактично пам'ятка зазнала істотних руйнувань саме через бездіяльність, проте відповідно до статті 24 Закону України “Про охорону культурної спадщини” власник або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати пам'ятку в належному стані, своєчасно проводити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до цього Закону та охоронного договору.

Тому без визнання протиправною бездіяльності відповідача неможливим є повне відновлення прав та інтересів позивача;

Отже, були відсутні підстави для закриття провадження у частині вимог про визнання протиправною бездіяльності щодо неприведення до належного стану Пам'ятки.

Також не можна залишити поза увагою і ту обставину, що Громадська організація «Платформа Громадський контроль» мала бути залучена у цій справі як третя особа, а отже і висловити свою думку щодо питання закриття провадження у справі, в тому числі щодо продовження розгляду позовних вимог в частині визнання протиправною бездіяльності.

До того ж, у будь-якому випадку в умовах тривалого руйнування об'єкта культурної спадщини, до моменту несвоєчасного укладення договору відбувалося руйнування об'єкту, а отже констатація бездіяльності є важливою для визнання порушення з боку

відповідача та корекції його поведінки щодо своєчасного укладення відповідних договорів в подальшому.

В порушення п. 8 ч. 1 ст. 238 КАС України апеляційним судом було зроблено помилковий висновок про наявність підстав для закриття провадження у цій справі за умови коли були заявлені вимоги про визнання протиправною бездіяльності. Зазначене є істотним порушенням норм процесуального права зроблене без врахування висновків Великої Палати Верховного Суду викладених у Постанові від 26 червня 2018 року у справі № 800/369/17. Отже, наявна підстава для касаційного оскарження визначена у п. 1 ч. 4 ст. 328 КАС України - суд апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні застосував норму права без урахування висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду, крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку.

4. Щодо можливості касаційної перегляду у цій справі

Згідно до 2 ч. 5 ст. 328 КАС України не підлягають касаційному оскарженню, зокрема, судові рішення у справах незначної складності та інших справах, розглянутих за правилами спрощеного позовного провадження (крім справ, які відповідно до цього Кодексу розглядаються за правилами загального позовного провадження), крім випадків, якщо:

а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;

б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;

в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;

г) суд першої інстанції відніс справу до категорії справ незначної складності помилково.

Скаржник зазначає, що касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики, оскільки апеляційним судом виходячи зі змісту оскаржуваного судового рішення було переглянуто не те судове рішення, яке оскаржувалося апелянтом.

Також справа є такою, що становить значний суспільний інтерес, оскільки стосується питання руйнування культурної пам'ятки місцевого значення.

Про суспільну цікавість до збереження цієї пам'ятки свідчать публікації на провідних новинних сайтах міста Дніпра, зокрема:

- Шок: у Дніпрі грандіозний Палац профілактики розбирають по цеглах (<https://www.gorod.dp.ua/news/215067>)

- У Дніпрі колишній “Палац профілактики” розбирають по цеглинах (<https://9-channel.com/2023/02/14/u-dnipri-kolyshnij-palacz-profilaktyky-rozbyrayut-po-czeglynah/>)

Також варто зазначити, що віднесення цієї справи до категорії справ незначної складності було здійснено вочевидь помилково, оскільки питання захисту культурної спадщини є не тільки суспільно-важливим, але й юридично складним оскільки пов'язано із прямим застосуванням не тільки норм національного права, але й різноманітних міжнародних договорів, зокрема, Рамкової конвенції Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства та Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини.

В решті решт не можна залишити поза увагою і те, що справи про пов'язані із захистом культурної спадщини за загальним правилом становлять значний суспільний інтерес, зважаючи на те, що збереження об'єктів культурної спадщини є пріоритетним конституційним завданням держави, що має враховуватися під час оцінки складності подібних справ.

Такий висновок узгоджується з позицією висловленою у Постанові КАС ВС від 18 січня 2023 року у справі № 826/10888/18.

5. Загальні висновки

Так, згідно до положень ч. 1 ст. 353 КАС України Підставою для скасування ухвали судів першої та (або) апеляційної інстанцій і направлення справи для продовження розгляду є неправильне застосування норм матеріального права чи порушення норм процесуального права, що призвели до постановлення незаконної ухвали суду першої інстанції та (або) постанови суду апеляційної інстанції, яка перешкоджає подальшому провадженню у справі.

При цьому, частиною 4 цієї ж статті визначено, що справа направляється до суду апеляційної інстанції для продовження розгляду або на новий розгляд, якщо порушення допущені тільки цим судом. В усіх інших випадках справа направляється до суду першої інстанції.

Зазначаємо, що апеляційним судом у цій справі було допущено ряд істотних порушень норм процесуального права, зокрема, переглянуто не те рішення, яке оскаржувалося апелянтом. Зазначене порушення є вкрай істотним, а отже справа в будь-якому разі має бути повторно розглянута апеляційним судом.

За таких обставин, скаржник вважає, що належною процесуальною дією в даному випадку буде скасування оскаржуваної Постанови суду апеляційної інстанції із направленням справи на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

Враховуючи все вищевикладене та підставі положень п. 1, 3 ч. 4. ст. 328, ст.ст. 330, 334, 353 КАС України,-

ПРОСИМО:

1. Постанову Третього апеляційного адміністративного суду від 28 червня 2023 року у справі № 160/274/23 – скасувати;
2. Справу № 160/274/23 направити на новий розгляд до суду апеляційної інстанції для розгляду апеляційної скарги Громадської організації «Платформа Громадський контроль» на ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 27 березня 2023 року та ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10 квітня 2023 року.

Додатки:

1. Документ про сплату судового збору;
2. Копія виписки з ЄДРПОУ щодо Громадської організації «Платформа Громадський контроль»;
3. Копія Статуту Громадської організації «Платформа Громадський контроль»;
4. Роздруківка новинного повідомлення Шок: у Дніпрі грандіозний Палац профілактики розбирають по цеглах (<https://www.gorod.dp.ua/news/215067>);
5. Роздруківка новинного повідомлення У Дніпрі колишній “Палац профілактики” розбирають по цеглинах (<https://9-channel.com/2023/02/14/u-dnipri-kolyshnij-palacz-profilaktyky-rozbyrayut-po-czeglynah/>);
6. Копія апеляційної скарги Громадської організації «Платформа Громадський контроль» на ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 27 березня 2023 року та Ухвалу Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10 квітня 2023 року (без додатків);
7. Копія касаційної скарги з додатками для інших учасників справи (всього – 2 копії).

**Голова Правління
Громадської Організації
“Платформа Громадський контроль”**

Селін Д. В.